

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 23.02.1965, sp. zn. 6 Cz 21/65, ECLI:CZ:NS:1965:6.CZ.21.1965.1

Číslo: 26/1965

Právní věta:

Stoprozdíl upravený podle § 125 odst. 1 zákona č. 101/1964 Sb. podléhá zdanění jako součást důchodu, která zákonem ze zdanění nebyla vyňata.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 23.02.1965

Spisová značka: 6 Cz 21/65

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 63

§ 125

§ 126

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatel pobíral starobní důchod v částce 1512,- Kčs měsíčně, přičemž v této částce bylo obsaženo zvýšení o tzv. stoprozdíl podle § 83 zák. č. 55/1956 Sb. v částce 250,- Kčs měsíčně.

Rozhodnutím odpůrce ze dne 1. 7. 1964 č. 970 221-I/4 byl navrhovatelův starobní důchod upraven počínaje červencem na částku 1362,- Kčs, ze které byla sražena daň z důchodu v částce 130,- Kčs měsíčně. Částku 1362,- Kčs měsíčně vypočetl odpůrce tak, že shora uvedený tzv. stoprozdíl upravit podle § 125 odst. 1 zák. č. 101/1964 Sb. na částku 100,- Kčs měsíčně.

Ve svém opravném prostředku namítl navrhovatel, že mu neprávem byl zdaněn i tzv. stoprozdíl v částce 100,- Kčs, když daň byla vyměřena z celé částky 1362,- Kčs.

Krajský soud v Košicích usnesením ze dne 18. 11. 1964 č. j. C 219/64-6 rozhodnutí odpůrce zrušil s odůvodněním, že tzv. stoprozdíl upravený podle ustanovení § 125 odst. 1 zák. č. 101/1964 Sb. v daném případě tedy částka 100,- Kčs, zvláštní dani z důchodu nepodléhá, protože na tuto částku nepadá ustanovení § 126 cit. zák., jež neodkazuje na ustanovení § 64 cit. zákona.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že

rozhodnutím krajského soudu v Košicích byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 63 až § 65 zák. č. 101/1964 Sb. (dále jen zsz) podléhají důchody, na které vznikl nárok po 30. červnu 1964, zvláštní dani s důchodu, jejíž výše v rozsahu 1 % až 12,5 % je upravena v tabulce, tvořící přílohu č. 2) vyhlášky č. 102/1964 Sb. Zdanění důchodu, na které vznikl nárok před 1. červencem 1964 je pak upraveno ustanovením § 126 a § 137 zsz.

Podle § 64 odst. 1 zsz je základem pro vyměření zvláštní daně z důchodu důchod vypočtený ke dni vzniku nároku spolu se zvýšením důchodu získaným v dřívějším veřejném penzijním zaopatření, s důchodem z penzijního nadlepení, s příplatkem ze závazků rozpočtových a hospodářských organizací a s jakýmkoli jiným důchodem z důchodového zabezpečení (pojištění).¹⁾ Do základu pro vyměření zvláštní daně z důchodu nezapočítává se zvýšení důchodu za dobu odbojové činnosti, výchovné a zvýšení důchodu pro bezmocnost (závěr odstavce 1). Podle § 64 odst. 3 zsz se vylučuje ze zdanění zvýšení důchodu za dobu delšího zaměstnání po vzniku nároku na důchod vykonávaného po 30. červnu 1964. Ze znění § 64 zsz tedy jasně vyplývá, že u důchodů, na které vznikl nárok po 30. červnu 1964 a k nimž náleží zvýšení důchodů získané v dřívějším veřejném penzijním zaopatření, důchod z penzijního nadlepení, příplatky ze závazků rozpočtových a hospodářských organizací a jakýkoli jiný důchod z důchodového zabezpečení (pojištění), tvoří základ zvláštní daně z důchodu celkově vyměřená částka, včetně uvedených zvýšení.

Pokud jde o tato zvýšení, dochází podle přechodného ustanovení § 125 zsz k úpravě těchto nároků jak u důchodů, na něž vznikl nárok před 1. červencem 1964 (odst. 1), tak u důchodů, na které vznikl nárok po 30. červnu 1964 (odst. 2). Podle ustanovení § 125 odst. 5 zsz se tato zvýšení slučují s důchodem z důchodového zabezpečení a považují se za tento důchod.

Zdanění důchodů, na které vznikl nárok před 1. červencem 1964, upravuje pak ustanovení § 126 zsz. Podle odstavce 1 tohoto paragrafu se ustanovení § 63 a § 65 o zvláštní dani z důchodu vztahuje též na starobní a invalidní (částečně invalidní) důchody, na něž vznikl nárok v době od 1. ledna 1957 do 30. června 1964, na starobní a invalidní důchody, na něž vznikl nárok před 1. lednem 1957, pokud byly přiznány nebo nově vyměřeny podle předpisů o sociálním zabezpečení platných po 31. prosinci 1956, nebo nebyly podrobeny dani ze mzdy a byly po 31. prosinci 1956 zvýšeny, dále na vdovské a sirotčí důchody vyměřené z těchto starobních a invalidních důchodů podléhajících zdanění, a konečně na osobní důchody. Protože tedy tzv. stoprozdíl upravený podle § 125 zsz se podle odstavce 5 téhož paragrafu slučuje s důchodem z důchodového zabezpečení a považuje se za tento důchod a protože starobní a invalidní důchody, na něž vznikl nárok před 1. červencem 1964, podléhají zdanění podle § 126 odst. 1 zsz, nelze dojít k závěru, že by se tzv. stoprozdíl ze zdanění vyloučil. Tento tzv. stoprozdíl je součástí důchodu a proto základ pro vyměření zvláštní daně z důchodu tvoří celková částka důchodu vypočtená se zřetelem k § 125 odst. 1 zsz.

Je sice pravda, že v § 126 odst. 1 zsz, v němž se uvádí, že se na důchody tam taxativně vypočtené vztahují ustanovení § 63 a 65 zsz, není citováno též ustanovení § 64 zsz. Z toho však nelze činit závěr, že tzv. stoprozdíl nepodléhá zdanění. Ustanovení § 64 zsz není uvedeno v § 126 odst. 1 zsz z toho důvodu, že toto ustanovení se vztahuje jen na důchody, na které vznikl nárok teprve po 1. červenci 1964; tím lze také vysvětlit, že pokud se týká důchodů dříve vzniklých, upravuje zákon v přechodném ustanovení § 126 odst. 2 a 4 v podstatě tytéž otázky, jež ve vztahu k důchodům vzniklých po 1. 7. 1964, jsou upraveny v § 64 odst. 2 a 3 zsz.

Ani z této skutečnosti, že v § 137 odst. 1 zsz, která jedná o zvláštní dani z důchodů vojáků z povolání, se cituje též ustanovení § 64 zsz (" § § 63 až 65") nelze pro opačný názor ničeho vytěžit. Jde tu o přechodná ustanovení k části sedmé zsz, která řeší důchody jiného charakteru, než jsou důchody

pracovníků. V důchodovém zabezpečení vojáků byly všechny dřívější důchody přepočteny a bylo proto třeba pro přepočtené důchody vytvořit i základ pro vyměření zvláštní daně z důchodu a za tím účelem vztáhnout i na dřívější důchody ustanovení § 64 zsz. Naproti tomu u důchodového zabezpečení pracovníků je daňovým základem důchod již plynoucí (bez úprav provedených v § 64); náleží-li k důchodu stoprozdíl, je daňovým základem důchod se stoprozdílem, upravený podle § 125 odst. 1 a 2 zsz. Stoprozdíl se po úpravě provedené podle § 125 odst. 1 slučuje s důchodem a považuje se za tento důchod (§ 125 odst. 5). Náleží-li tedy k důchodu stoprozdíl, splynul tento stoprozdíl s důchodem.

Pokud pak vznikají pochybnosti o zdanění tzv. stoprozdílu se zřetelem ke znění důvodové zprávy k § § 63 až 65 zsz, nelze přehlížet, že důvodová zpráva v tomto směru obsahuje jen povšechný nástin způsobu výpočtu daně z důchodu, ze kterého nelze vyvozovat závěry, které by byly v rozporu se zněním zákona.

Z uvedeného tedy vyplývá, že tzv. stoprozdíl, upravený ustanovením § 125 zsz, podléhá zdanění složka důchodu, která zákonem ze zdanění vyňata nebyla.

Ustanovení § 126 zsz, které následuje za ustanovením o sloučení stoprozdílu s důchodem, nutno proto vykládat tak, že důchodem podle § 126 odst. 1 zsz ke důchod zvýšený o stoprozdíl, jestliže k tomuto náležel stoprozdíl podle § 125 odst. 1 zsz.

Protože krajský soud v Košicích vycházel z jiného právního názoru, porušil tím zákon v ustanovení § 126 odst. 1 zsz.

1) Bez omezení na hranici 70 %, případně 60 % průměrného měsíčního výdělku, avšak po jeho snížení na nevyšší výměru důchodu stanovenou pevnými částkami, pokud by tuto nejvyšší výměru přesahoval.

x) Poznámka: Platí i o důchodu z penzijního nadlepení.